

نومرو : ۸۷

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده

دائرة اجتهادده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنجی سنه

اجتهاد

۲ کانون ثانی ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره به

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهانی صفا

و فقیر محله‌سی آراسنده داغلز قادار فرق واردر، بر کره،
 او طور دیغیر رایله مکتب آراسنده بر ساعتدن زیاده سورده
 بر مسافه وار، فقط بومسافه‌یی، همان هر دقیقه کان
 تراموایرله سبکز، اون دقیقه ده قطع ایتمک قابلدر .
 صوگرا، محله مز، باشند آشانی بر عمله محله‌سی اولدیغی
 حالده اوچ درت کتبخانه‌یه، قونفهرانس صالونلرینه،
 مختلف مسلک اربابی ایچون قلوبلر مالکدر، مکتبیلرله،
 طلبیه مخصوص قلوبه یازیلیم، بوراده فرانسز، روس،
 انکلیز طالبلرله وار، هفته ده برایکی دفعه اجتماع ایدره، بزى
 مشغول ایدن علمی، اجتماعی، ادبی مسئله لرله دائر
 مذاکرده بولونوروز . بواجتماعلردن ایتدیکم استفادیه
 تصور ایدره مزسکز، هر آقشام باشقه، باشقه طلبلر،
 مسدکلرینه عائد فقط هر کسی، همیزی علاقه دار ایدره بیلجک
 بر مسئله حقنده بر قونفهرانس ویریور. بو آقشام طبیه لی
 بر کنجک «دماغ تکاملی» حقنده کی محفوظات و مطالعاتی،
 دیگر بر آقشام، بر ادبیات طالبه سنک خلقی مشغول
 ایدن «پارسیفال» پیه‌سی حقنده کی افکار و ملاحظاتی،
 صوگرا باشقه بر آقشام بر رسم طلبه سنک «ژوقوند»
 تابلو سنه عائد تدقیقاتی دیگر سبکز. همان هر کنج ایچون
 هپسندن آری، آری استفاده ایتمک قابل دکل، هله
 بعضاً پارسک اک مشهور دارالفنون خواهلری، اکثریا
 دعوت مزه اجابت ایدره ک، قلوبمزده، ایسته دیکمز بر مسئله
 حقنده مزه بر قونفهرانس ویرمک دها دوغریسی
 او خصوصه دائر بزمله قونوشماق لطفنده بولونورلر،
 چونکه اونلر قونفهرانسی طلبلرله مذاکره شکنده
 ویریورلر، طلبه نك بحثه عائد رأیی آلماغی،
 فکرلرینی استفسار ایتمکی اونوتمازلر. هر قونفه-
 رانسجی، قونفهرانسی آراسنده: «اوله دکل؟»،
 «سزک بو خصوصه کی فکر یگز نه در؟» دییه رک طلبیه
 ایقاظ و سؤاله تشویق ایدره. بویله اجتماعلرک، بویله
 قونفهرانسلرک پک عظیم اولان فوایدی نیم کنج وطنداشلم
 نیچون تقدیر ایتیمورلر؟ نیچون، حالا اونلرک بویله بر قلوبلری

فیرمقده در ثباتک الماسی چلنکی !
 بنایسته هم دیاریمی برهیکل ظلام :
 کس. دشمنک غروونک آهنک انکلی
 آتشلی خنجرکله سن ای پیرانهزام ..

باق ای گونه ش امیدمک آتون چ اغنی :
 لاولر قودورت باشمده سن ای کین الهه‌سی :
 ای پای باد . دشمنک از عدن و باغی !
 اوچسون سمای مغربه شرفک بویوک سسی !.

وور. هایدی عود قلمبه مضراب انتقام !
 باطلات سسمده غظیلله آلوده کوللر :
 برکنج طولک فغانی دویسه مده آغلامام .
 طار اولدی کوزلرم . نیشیر مرحت . یتر !.

کیم مرحت ایدره سه او یوسر، فلانیر . ثولور :
 باق لبر مده بوز اولویور هر آتشلی آه !
 ای ملت چالیش ، که ، علم باقه دن کورور .
 آج لیلله امیدرکه بر محتم صباح

بک . ۴ کاون اول ۳۲۹

برسف ضیا

هَفْتَه نَامَه

پاریسده تحصیلده بولونان بر قارئمز واردر . مزه
 آراضیرا مکتوبلر گونده ریر، مکتوبلر نده پاریسک حیات
 حاضره ادبیه واجتماعیه سنندن بحث ایدره، اوراده کی
 دارالفنونلردن، دارالفنونلرله چالیشان طلبلرله مزدن
 بزى خبر دار ایدره، اجتهاد و غزته جیلک حقنده اخطار ائده
 بولونور. (س. ۱) امضاسیلله کان بومکتوبلردن «اجتهاد»
 خیلی استفاده ایتدی، بوندن دولای کندیسنه تشکره
 بورجلیدر .

صوگ بر مکتوبنده «س. ۱» دییورکه ،
 «... محتم شهرک اوزاق و فقیر بر محله سننده
 او طور ییورم . معافیله سز جودت بک، بندن پک زیاده
 زمان فضله پاریسده او طور دیغیز ایچون پک اعلا بیلیر سبکز که
 پاریسک اک اوزاق و فقیر محله سیله ایستانبولک اک اوزاق

یوق؟.. بالخاصه نور کیده، تعصب و جهله قارشى کنبجلكك مدافعه سنى حاضر لایا حاق بویه. بر جمعیه نه قدار احتیاج وارد!.. بوندن صوگرا تور کیده چی قاجاق ایلک انقلاب قادیئرلک لهنه، ساخته لکک علینه اولاجا قدر. بویک ایی آ کلاشیلور، بویه بر انقلابده، تشکیلاتی، منتظم و کنجاردن مرکب بر جمعیت نه بویوک رولی اولوردی، نه خیرلی حرکتلرده بولونایلیردی. جا ایدرم استادم، اولدجه مهم بولدیغیم بوفکر می بر مقاله ایله «اجتهاد» ده، هپسی کنج اولماسده هپسک دماغلرینک کنج اولدیغنه شبهه اولم یان «اجتهاد» قارلرینک نظر اهمیتته عرض ایدیکز. صوگرا کچن کون، قلوب آرقداش لرم بانابر تکلیفده بولونیلر: تورک ادبیات حاضر سنه دأر اولدجه مفصل بر قوفه رانس. بندن صوریورلر: «ادبیات نامنه شمدی نه یه مالکسکیز، مشروطیتدن صوگراسزده ادبیات ناصیل بر شکل آلدی؟»، تکلیفده کی آغیرلنی بردنبره آ کلام، فقط اصل، ایشده کی مشکلاتی، ایدیلن اصرار اوزه رینه تکلیفی قبول ایتدکدن صوگرا درک ویتقن ایتدم.. شیمدی دوشونکیز، نه جواب ویرمه لی یم. بش سنده نبری ادبیاتم زده نه اولدی؟.. بوراده حریرلر، دنیانک اُک عظمتی بر ادبیاتنه مالک اولدقلری حالد، هر کون یگی شاه اثرلر نشر ایدیورلر... اُسکیلری ده اورتیه چیقاروب تدقیق و امتحان ایدیورلر، حق سزیه موقع و شهرت قازانمش اُدیبلر و اثرلر لایق اولدقلری موقعه اینور و قیمتی یلنمه ی، تقدیر اولدغایان دیگر بر طاقم اثرلر و صاحب لری ده بردن یوکسه لوب تقدیر اولونیور.

«زده، بالخاصه نظر دقتمی جلب ایدن، استانبولده تک توك انتشار ایدن قیمتدار اثرلره قارشى غزته لرك كوستردیكى لا قیدیدر. باریسده، نه جنس اولورسه اولسون، قیمتی اولان برکتابك انتشارینی، کتبخانه جاملرنده گورمه دن اول، هر غزته ده یازیلان مقاله لر، تنقیدلر و کتابدن انتخاب ایله درج ایدیلن بندرله اوگره نیرسکیز. بو خصوصده اجتهادی ده مؤاخذه ایده جکم ...»

«س. ا.» ک اخطارندن اول آچشدی.
«س. ا.» ل. مکتوبندن بر چون نقطه لر کنج لرمك كمال اهمیتله نظر دقتلرینی جلبدن خالی قالمایلیر. کنج لره، حکومت حاضره مزك مظاهرت ایده جکندن امتز او حکومت، که شمدی یه قدار بر حقوق اثرلره ادبیات و کنجك دوستی اولدیغی بزه گوسته ردی. هنوز کچن گون حامدك اعیان اعضا لخنه تعیین ایدیلدیکنی غزته لره او قودق. بومناسبتله هم عزیز شاعریمزی هم ده بویک مصیب حرکتدن دولای حکومتمیزی تبریک ایتك ایستهرز.

اداره مزه کوندریلن بر مکتوب :

دینی بر رساله نك كچنلرده چیقان بر نسخه سنده «بر محاوره منظورم اولدی.

زمین مباحثه یی عیبده افغانی نامنده بر ذاتك تألیف کرده ی اولان قوم جدید نامنده کی کتاب تشککل ایدیوردی. کتاب مذکور ی بنده او قومش ایدم. محاوره نك ایلک سطرلرنده کتابه بر یازی ییغینی کی مضیفانه بر تمبیر ایله سوزده کیریلیلور. بر آژ ده ا شایغیده کتاب مأل و مندرجاتك (صاچه صیان) تعبیر عامینه سیله ایکنجی بر ضربۀ تزییفه چارلنی استدلالکدن صکره محاوره نك طرز جریانه نقل کلام اولنیور. عیبده افندیك حریت و یا نقصانی علیه سندن فلاندن بحث ایدلیور.

بز بوراده عیبده افندیك شخصی حقنده صرف ایدیلن مذمت و تعرضه برشی دییه میز او کندی شخصنه عائد. فقط کتاب علیننده کی تنقیدات و تعرضاته قارشو بالطبع بنم کی ده بر جوق کسه لر مدافعه ده بولونایلیرلر.

بن قوم جدیدی سراپا او قودم، ملت اسلامیه و باخصوص ترک لرم پیننده شو صوک حرب ائساننده جهاد و لوازم جهاد خصوصنده ایدیلن قصور و فتورک دنیا من عنده و من عند رسول اه نه قدر مدخول و مذموم اولدیغی سویلیور.

بر تهور ابلهانه استیلا ایدیور، اطرافه باقهراق، قادین، ارکک، ائک مستهجن کله‌ری آخزلرنده یووارلیورلر .
ایسته‌ین قادین، دکل قفس وچه آلتنده حتی برطاووق
کی، کومسده‌ده قالا بیلیر. فقط، بزم والدنه‌م، همشیره‌م،
زوجه‌م برطاووق اولارق دوغمادی. اولنری قولزده،
اسکی هوراسی، همشیره‌لرنی، هامله‌ت ایله والدنه‌سنی
کورمک ایچون تیاتروی، قدیم رومانی، یونانی سیرایتمک
ایچون سینه‌ماطوغرافه کورتوروز، کورتوره‌جگز ...
بونى بزم کیی یوکسک سسله سویله‌ینلر چوغالیور،
چوغالدقجه اوته کیلرک شیمدی بوغوق، بوغوق گلن سسلری
آرتق چیقماز اولاجاق. او وقت خلق کوره‌جک که،
اسلامیت، بو پینسر، قورو قفالره، عصرلردن بری
اولدینی کیی انتقال ایدهن اعتقادات باطله‌دن عبارت دکلد،
بر آوروپالی کیی دوشونه‌رک، برآمهریقلى کیی چالیشمايه
مانع دکلد.

شیمدی قلیج زاده‌ی و غزاسنی خاطرلادق .
قلیجی آلد، برایکی ضربه‌ایله ناصیل اولنری لال وایکم
براقش، قورقوتمشدی ... کاشکه بوراده اولسه‌یدی ...
باغچه سرایده انتشار ایدهن « ترجمان » رفیقمرک
صوگ برنسخه‌سند قادین مسئله‌سنه دائر اوزون بر مقاله
وار، مقاله‌نک صوگ قسمند قیصه عقللی لردن بحث
ایدرکن صاحب ترجمان دیورکه :

« اما عاجنک میوه‌سی، صیفرک سودی، پیندیکی آنک
یوروشی‌نک تربیه ایله اصلاح ایدله‌جکی بردرجه‌یه قادر آکلاره
ادراک ایدهر اما رفیق حیاتنک. چوجو قلیرنک آناسنک علم
وعرفان ایله تربیه و تمالیسنی، مشروع و ممکن بردرجه‌ده فعالیت
وحقوق انسانیه‌سنی طانیاق، آکلاماق ایسته‌م. کوره‌نه‌ک
ایله‌ادرا کسزک اوقادار قایلماشدرکه قادیلرمرک باشلرنی،
یوزلرنی، کوزلرنی صارار، باغلارزه بوسایه‌ده کنجلی ...
نهره سوق ایدهرز. »

قادین مسئله‌سندن بحث ایدهرکن کچن کون شاهده‌ی
اولدیغ بر حادثه‌ی ده نقل ایتمه‌دن کچه‌میه‌جکم : تونه‌له‌کنج
ایکی خانم پیندی، هر وقت اولدینی کیی اولنری برپرده‌ایله

مذکور رساله‌ده دینلورکه: سز کینلرده قوم جدید نامیله
برده رساله نشر ایتدیکنز. بوتون مسلمانری دلخون ایلدیکنز،
کلیشی کوزل، بیلیریدز بر جوق مسئله‌لر قارشیدیردیکنز مسلمانلر
آره‌سنه تخم فساد صاجدیکنز. آرتق سز اسلاملر نظرند
مسلمانلر آره‌سنه فساد صالحله متهم برجرأ نکارسکنز. اسلامیه
خدمتله مفتخر اولان بو جریده سزک آنجق توبه‌کزی قبول
ایده‌یلور ... الخ
صکرده‌ده دیگر بر ذات دیورکه: یازدیکنز قوم جدید
محتویانه منقده‌میسکنز؟ معتقد ایسه‌کز سوزیکز یا کلسدر. او
هذیان مجموعه‌سیدر.

فسبحان الله! نه عجیب حال! قوم جدید بتون مسلمانلری
دلخون ایتش نه‌دن؟ قوم جدید کیی یدی فورمه‌لق برکتابل
محتویاتندن فلان ویا فلان بحث یا کلسدر. یا کلس اولدینی شوا‌یت
ویا حدیث ایله بالابات رد ایدرم دینلورسه فهبا. بویه‌اولدینی
حاله‌ده کتابکنز یا کلسدر. فساد آمیزدر کیی بر آیات بینات
مجموعه‌سنی، احادیث نبویه منبجباتی جفالقلم رد ایدیورمرک،
هله او، هذیان مجموعه‌سیدر کیی هیچ بر مسلم معتقدنک
جراثیب اولهمیه‌جنی بر سوزی اسلام جریده‌سی دیدکلی
رساله‌نک انجمن دانشنده (!) سویلک الحق بیوک برکستاخلقدر.
مسلمانانق پیغمبرمرک خبر ویردیکی کیی میدر؟ یوقسه‌انی
نظر اعتباره‌آلیوب بزم آکلادیغز کیی می‌در؟ دنیله‌کدن صکره،
قوم جدیدجینک، پیغمبرمرک خبر ویردیکی کییدر. جوابی
اوزرینه. ایشته طوغرو اوله‌رق سویلدیکنز یکانه سوزبودر
دینلور.

دیمک اولیورکه، رسول الله افندیمرک خبر ویردیکی
مسلمانانق ایله بزم تعقیب ایتدیکنز مسلمانانق پیننده بیوک بر
مبایفک موجودیتی اوزوالی قفالرده اعتراف ایدیورلر. واحاله‌ده
بیلیمه‌رک قوم جدیدی تصدیق ایدیورلر.

اوت بر اثر یازلور. بعض شایان تنقیدجه‌تلری بولنه‌یلور.
آنی تنقید ایدنلر تعیین‌ماده طرزیله شایسته‌ تنقید اولان برلرنی
یازارلر. هم‌ده علمی، ادبی، فلسفی، منطقی والحاصل ایجابنه
کوره برر برر اساسه استناداً تنقید ایدرلر ..

قوم جدید بر اثر دینی در. بسمله‌سندن ختامه قدر آیات
واحادیث اوزرینه بنای مطالعه ایدیلهرک یازلشدر. آنک تنقیدی،
ردی، جرحی، هر نه صورتله اولورسه اولسون تهذیبی نه آیات
واحادیثه مستنداً یازیله‌یلور. یوقسه بشقه درلو قابل دکلد.

خلق، قادین مسئله‌سیله علاقه‌دار اولماغه باشلادیغ،
کوزلری عمای جهالتله، تولدلرندن بری قاپالی اولانلری

بو بنم ایچون یکنی بر خبر دکلدی ؛ چونکه بونی دها یولده کلیرکن اوته کی ماداملردن اوکر نمشیدم؛ فقط مسئله بر قاچ دقیقه ظرفنده غنمدمه بوقدر کسب قیمت ایدن بر قادینه تطبیق اولنجه هیچ انتظار ایتدیکم بر قره خبر کی بی ییلدرمله وورلمشه دوندوردی . بر کره شاشالادم ، ذهنم قاریشیدی .

اویونک اصلولنده قصور ایتدیکم ایچون اوده بوزولدی ؛ فکرم ، هنرم .. هپسی چیغرندن چیقدی . برکت ویرسل ، شارلوت اوتهمدن ، بریدن چکدرک بیک زحمتله اویونی یولنه قویدی .

رقص هنوز تمام اولمامشیدی که افقلمده چاقان شمشکلم ، بنم تأمیناته رغماً ، کیتدکجه یقینلاشمغه ، کیتدکجه دها زیاده پارلامغه باشلادی ؛ گوک گورلمه لرندن موزیقه ایشیدلار اولدی . اوچ قادین صیره دن چیقدی ، قوالیه لری اونلری تعقیب ایتدی ، قارغشلق بیودی ، اورکستراده سکوته مجبور اولدی . ذوق آره سنده بر دنبره بویله تهلکلی قورقولی بر حادشه چیقیمیدی ، اونک تأثیراتی ساروقلمه نسبتاً دها زیاده اولیور . احتمال که یکدیگرینه تمامیه ضد شیر اولدینی ایچون یاخود احتمال که اولجه تحسین وتأثره استعداد اویانمش بولوندینی ایچون . . حاصلی هرانه ایچون ایسه ناکهانی بر حادثه خشیت انکیزک بویله یرده تمامی تأثیراتی گوریلیمور . بر چوق قادیملرک یوزلرنده حاصل اولان مناسبتسز اشمئرازلری بن بوکا حمل ایتدم . ایچارنده الک عقلیسی بر کوشیه بوزوله رک آرقه سنی پخرمیه ویردی وقولاقرینی طیقادی . اوبری بونک اوکنده دیز چوکمش باشنی اونک قوجاغنه کومیور دی . بوایکسینک آراسنه صوقولان براوچنجی ده کوچوک همشیره سنی قوجاقلایه رق ییلزوم کوز یاشلری دوکیوردی . بعضیسی نولرینه کیتمک ایستیمور ، نه یاپدیغنی دها آزیلار دیگر بعضیسی ایسه یاشلی کوزلری سمایه متوجه اوله رق ، رعشه دار دوداقلره اورایه آتشین دعالر یوللارکن کندی یلریله استهزایه یلتن بعض هوپالره بوجرات کستاخانه لری

ارککلردن آیردیلر ، توندل قالمق اوزره ایکن کلن ایکی اختیار تورک آیاقدہ قالدی ، خانم آفندیلر اونلرک آیاقدہ قالدیغنی گورمش اولمالیدرلر ، که پرده نی آجدیلر و اختیارلری قارشیلرنده کی بوش یره دعوت ایتدیلر . ایکی ذات ، بواصل ، وقور خانم آفندیلرک دعوتنه تشکر ایدرک قارشیلرینه اوظوردیلر ، بوندن تعصبی قودوران ایکی ، اوچ اسکی قما ، اوزاده بولونان برقاچ دارالفنون طلبه سنک چاتیلان قاشلری قارشیسنده باشنی صالایه راق سکوت ایتمک مجبوریتده قالدی .

سردر برمع

(اضرار) ک تفرقه سی

وهرش

اوچنجی انکیز (قونترانس) نده بزینه بر چفت تشکیل ایدیوردق . بن الک صاف ، الک براق بر ذوقک التامی عکس ایدن کوزلرینه وقف نظر ایتمش ، بتون روحله قولنه بند اولمش ، حاصلی اونکله رقص ایتمکدن متحصل برشوق وغرور ایچنده دنیانک هر درلو اذواقی زیر پای استخفافده کورمکه باشلامش ایدم که ، سویملی چهره سی نظردقمه چاربان اورته یاشلی بر قادینه قارشیلادق . بو قادین شارلوته معالی بر نظره باقوب کوله رک شهادت پارماغنه بر معنای تهدید ویردی . صوکرده دن یانمزدن کچرکن - ینه معالی برطور ایله - ایکی کره آلبر اسمنی تلفظ ایتدی .

« صورمق عیب اولماسین اما ، بو آلبر کیمدر ؟ » دیدم . تام جواب ویره چی صره ده بیوک دیزی یی تشکیل ایتمک اوزره آیریلماز ایجاب ایتدی . اوگندن کچرکن جبهه سنده غمی بر مال تفکر فرق ایدر کی اولدم .

نهایت الینی بکا ویردیکی زمان « سزدن یچون صاقلایه جیم ، دیدی ، آلبر نازک برکنجدر ونم نشانلیمدر »